

Lóvá tett **lovak**

Monty Roberts: Lovak és emberek

Vajon a feltalálók mit éreznek olyankor, amikor éppen feltalálnak? amikor a világ tapsolja és szótagolja nevüket? Büszkeség? Hiúság? Majd megtudjuk, ha feltalálunk valamit. De itt máris álljunk meg egy pillanatra! Hiszen nem lehet bármit csak úgy feltalálni. Vannak dolgok, amelyek veszélyesen hunyorognak, ha az ismeretlenből előhívjuk őket. Nem árt hát az óvatosság. Ilyen esetekben egyetlen dolog segíthet: a suttogás.

Monty Roberts nagyon is jól tudja ezt, mert sok-sok évvel ezelőtt olyan kincs nyomára bukkant, ami emberi szavakkal talán ki sem fejezhető. Ő azt mondaná: *Ha emberi szóval nem is, a lovak szavaival annál inkább!* Ma ez a mondat már tisztán vágat a világban, mégis volt idő, amikor titokban kellett őrizni, mert ha valaki azt állította volna, hogy érti a lovak nyelvét, azt azon nyomban kényszerzubbonyba öltöztetik, és „varázs-lóként” árverezik el a fölösleges és veszélyes tudományok piacán.

Sokáig nem tehetette meg, hogy szóljon a kincsről, amelyet „Equus”-nak keresztelt el, az elvárások ugyanis megtanították arra, hogy mindent csakis a maga idejében szabad. Se előtte, se utána. Az elvárások azonban olyanok voltak vele szemben is, mint egy végtelen spagetti, ami csak nem akart fogyni a tányér mélyéről. Így van ez, ha az embert tehetséggel nyergelik fel.

Montyt, mióta csak az esztétika tudja, egy gondolat foglalkoztatja: miként lehet elérni egy lónál, hogy ne féljen az embertől? Bár jól tudta, hogy a félelem évezredek szakadékot vájt ember és ló közé, ő mégis fegyver nélküli háborút üzent minden „hagyománynak” és módszernek, ami az ostorközpontú gondolkodást támogatta. Ehhez nem kellett mást tennie, mint elfe-

lejtteni, hogy az ember az ember, a ló pedig a ló. Egyedül csakis az a fontos, hogy mindketten élnek, név nélkül, szavak nélkül, óriási félelemmel és meneküléskényszerrel. Monty ehhez igazítja figyelmét, ami segíti abban, hogy megtalálja a közös nyelvet a némaságban, a mély tekintetek tükrében. Ez persze feladat a javából. Megtanulni mindezt, annyit jelent, mintha valaki vízen próbálna járni, még hozzá lábujjhegyen. De Monty szerint bárki megteheti, ha nincs bennünk félelem. Benne sem volt, amikor felismerte és megtanulta a „néma nyelvet”. Egyszerűen és büszkén kihúzta magát, majd azt várta, hogy a szakmabeliek elégedetten megveregezzék a vállát, és utat nyissanak előtte, mint újdonsült „lótudós” előtt. Csakhogy az emberekkel nehezebb, mint a lovakkal és vállveregetés helyett erőteljes pofonok fogadták. Fel sem kellett tennie magában a csalódott Miért?-et, az őszinte válasz máris megszületett benne: miközben megtanulta a lovak nyelvét, addig az emberi szóról szinte teljesen megfeledkezett.

Monty rögtön tanulmányozni kezdte az emberi nyelvet, de minduntalan az emberi „meg nem értés” fogalmával futott össze, akármilyen messzire is jutott. Sok mindennel próbálkozott, de a falak csak nem kerültk ki. Fálnak ment, de azok csak nem engedtek. Mint ahogy Monty kitarása sem, amikor a lovak nyelvén szólította meg az embereket. Ők persze ebből mit sem vettek észre, hacsak nem annyit, hogy a türelmetlenség minden ok nélkül lecsillapodik, a méreg váratlanul elszáll, a csalódottság pedig kineveti saját magát. Ez már elegendő segítség ahhoz, hogy a vad akarat megszelídítse saját magát?

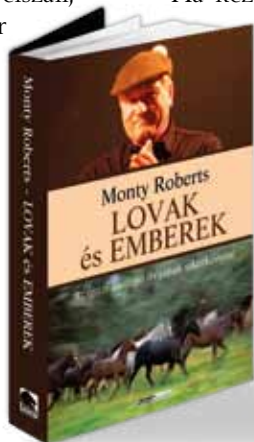
Monty azzal, hogy az Equust minden élőlényre kiterjesztette, álmaik egyfajta karámba is terelte, ahol végre biztonságot élvezhetnek. Aki bikákkal és tehenekkel játszik, nem árt, ha így tesz. Talán ezért sincs már benne félelem, hogy megossa tu-

Monty Roberts 1934-ben Kaliforniában született cowboy és feltaláló. Arra tette fel az életét, hogy megtanulja a lovak nyelvét. Eközben minden lehetséges versenyszámban kipróbálta magát négylábú barátjával, és páratlan módszerei révén a babérkoszorú gyakran a fejére kéredzkedett.

dását a világgal. A tudással, amelyet kilencezer ló és számtalan ember között szerzett – pusztá tekintettel –, és akik így meghallhatták, hogy létezik valaki a világon, aki képes megérinteni őket a saját néma nyelvükön. Nincs is okunk azon csodálkozni, hogy míg mások hónapokat töltenek el egy ló (vagy ember) szelídítésével, kiképzésével, addig Monty csupán percek. Persze az értékes percek mögött sokszor értéktelennek tűnő évek állnak. Két szám, ami szorosan összetartozik, hiszen egyik sincs a másik nélkül.

Végő soron ezek a számok kellettek ahhoz, hogy Monty egyszer a világ egyik legtekintélyesebb uralkodójával teázhasson egy asztalnál, ahhoz, hogy a kezdeti ítéletekből lassan és méltóságteljesen megszülessen az áhitott megbecsülés és tisztelet. Mindez egy olyan ember felé irányul, aki képes volt a pusztá tényekkel, sőt a lehetetlennel szemben is felvenni a versenyt. Nem törődött azzal sem, hogy mások már lemondtak róla, meg sem hallotta, ha legyintettek. Hiszen – gondolta – tévedni emberi dolog.

Ha kezünkbe vesszük a *Lovak és embereket*, nem egy író szemszögével látunk bele a lovak lelkébe. Éppen ellenkezőleg, a lovak szemszögéből lapozhatunk bele az író lelkébe, amelyet találkozások és búcsúzások, sikerek és kudarcok, esések és felemelkedések formáltak halk suttogóvá. A sorok olvasása között pedig úgy érezhetjük magunkat, ahogyan Monty érezheti magát a ló hátán, ahol elég egy suttogás, és máris visszhangzik a világ. A kérdés csak az, hogy mit érdemes suttogni?

312 oldal, 3499 Ft
Bia-Horse Kft.